

โดย ดร.ปิญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์

อนุกรรมการในคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี

ESG

กับทิศทางการปรับตัว ของนักบัญชีสากล และนักบัญชีไทย ตอนที่ 3

“ลัทธิดีใหม่” ท่านสมาชิกและผู้อ่าน ฉบับนี้เราเปิดพหุศรัทธาใหม่กับด้วย Environmental (สิ่งแวดล้อม) Social (สังคม) Governance (การกำกับดูแล) (ต่อไปจะเรียกว่า ESG) 3 คำที่นักบัญชีเริ่มคุ้นเคยในขณะนี้”

ESG เป็นเรื่องใกล้ตัวของธุรกิจ นักบัญชีในธุรกิจขนาดใหญ่ น่าจะทราบภาพกว้าง ๆ ของ ESG ว่าเกิดอะไรขึ้น แต่นโยบาย และวิธีปฏิบัติยังไม่ระบุชัดเจน และในกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะก็ยังไม่ปรากฏ

ในปี 2566 นี้ กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Non Publicly Accountable Entities ต่อไปจะเรียกว่า NPAEs) จะเริ่มปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ TFRS for NPAEs ปรับปรุง 2565 (ต่อไปจะเรียกว่า TFRS for NPAEs) ซึ่งกำหนดหลักการสำคัญ คือ คงความง่าย เพิ่มทางเลือกและทำให้สมบูรณ์ (กิจการที่ไม่ประสงค์เลือกทางเลือกที่เพิ่มเติม หรือไม่มีรายการที่เกี่ยวข้อง ไม่ดำเนินงานในธุรกิจตามที่กำหนดตามเนื้อหามาตรฐานใหม่ จะไม่ได้รับผลกระทบ) กิจการ NPAEs ส่วนใหญ่คิดตามหลักการสำคัญว่า ไม่น่าจะเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด

อย่างไรก็ดี ในมุมมอง ESG กิจการ NPAEs มักเชื่อว่า เรื่อง ESG ห่างไกลจากการดำเนินงานมาก และไม่คาดว่าจะได้รับผลกระทบใด ๆ จาก ESG เพื่อให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้ง ESG และการเปลี่ยนแปลงของ TFRS for NPAEs บทความนี้จึงขอเสนอ ข้อควรระวังเกี่ยวกับ ESG ต่อการดำเนินงานของกิจการ NPAEs พร้อมทั้งเสนอแนวทาง ESG เพื่อให้ท่านนำข้อคิดไปประยุกต์ เตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงลำดับต่อไป

ESG กับความเสี่ยงของ การดำเนินงาน NPAEs

World Bank กล่าวว่า กิจกรรม NPAEs เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90 ของกิจกรรมทั้งหมดในโลก ข้อสังเกตที่สำคัญ NPAEs แต่ละประเทศอาจนิยามแตกต่างกัน) และผู้มีส่วนได้เสียสามารถแสดงความเห็นและความคาดหวังกับผู้บริหาร NPAEs ได้ NPAEs ปรับตัวอย่างรวดเร็วเมื่อเผชิญการเปลี่ยนแปลงฉบับพลัน

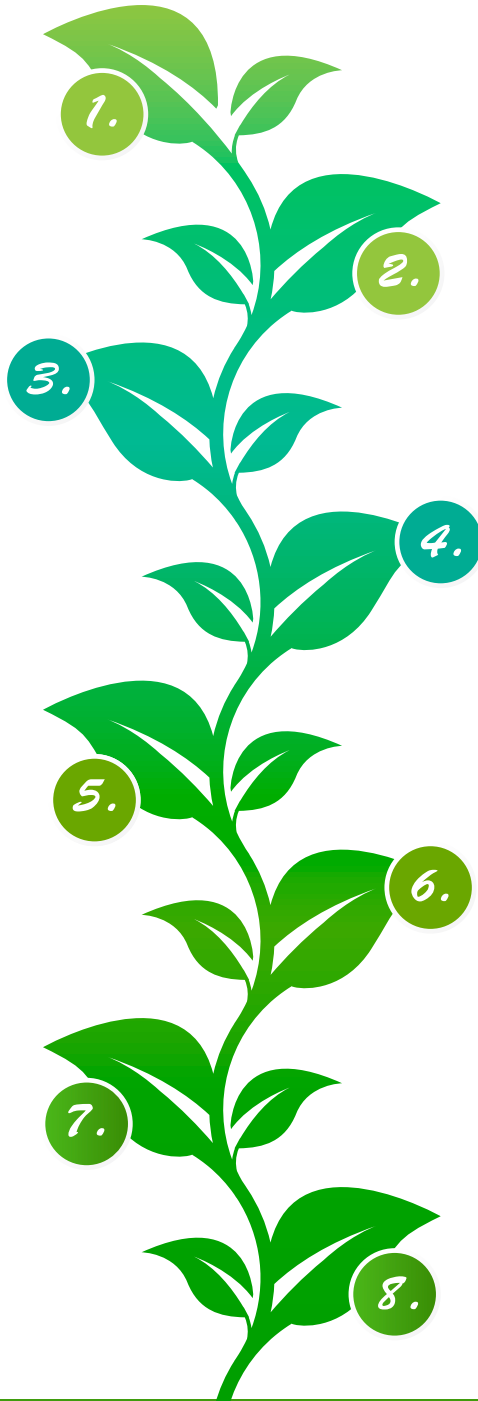
The CPA Journal ฉบับตุลาคม 2565 กล่าวถึงความเสี่ยงที่อาจตามมา หาก NPAEs ไม่คำนึงถึง ESG คือ

เงื่อนไข ESG เกี่ยวกับความโปร่งใสและผลการดำเนินงานเริ่มผูกพันกับเงินลงทุนและการอนุมัติการให้เงินทุนกับต้นทุนเงินทุน หาก NPAEs ไม่คำนึงถึงเรื่องนี้ การกู้ยืมต่าง ๆ อาจยากขึ้น

ผู้บริหารขาดความรู้เรื่องผลกระทบของ ESG ทำให้กำหนดนโยบาย และการควบคุมภายในไม่ดี

ผู้บริหารขาดความโปร่งใสต่อนโยบาย ESG บางครั้ง NPAEs ปฏิบัติแต่ไม่ได้เปิดเผยอย่างเพียงพอ ทำให้คู่แข่งฉวยโอกาสดำเนินการ ESG มาแข่งขัน

การทุจริต การรักษา และการจ้างพนักงาน จะทำลาย พนักงานส่วนหนึ่งเริ่มเห็นว่าการทำงานในกิจการที่นโยบาย ESG ไม่ชัดเจนอาจทำให้งานที่หาไม่มีความยั่งยืน จึงเลือกไม่ทำงานด้วย

ผู้มีส่วนได้เสียต้องการทราบเกี่ยวกับความโปร่งใสที่บางกรณี NPAEs ไม่ได้ปฏิบัติ

ผู้บริหารขาดความตระหนักกฎหมาย ESG ที่เปลี่ยนแปลงไป อาจส่งผลให้ปรับการดำเนินงานไม่ทัน

ปัจจุบัน การตัดสินใจซื้อของลูกค้าจะคำนึงถึงนโยบาย ESG หาก NPAEs ดูแลสินค้าหรือบริการไม่ดี ลูกค้าอาจเปลี่ยนไปซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ผลิตรายอื่น ส่งผลถึงเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้า ไข้ให้บริการที่อาจต้องลดมูลค่าลง

การทำ ESG ไม่จริงจังทำให้ NPAEs บางแห่งยังดำเนินการ ESG เหมือนเป็นรายการที่กิจการต้องทำ ไม่ทำด้วยความตั้งใจ บางรายไม่ปฏิบัติแต่แอบอ้างว่าดำเนินการ ESG ที่เรียกว่า Green Washing

หน่วยงานกำกับดูแล ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศให้ความสำคัญกับการดำเนินการ ESG ในส่วนนี้ Chartered Accountants IRELAND¹ เสนอแนวทางไว้ 10 ประการ

แนวทางการดำเนินการ ESG สำหรับกิจการ NPAEs

01

คิดว่าความยั่งยืนสำหรับธุรกิจของเราหมายถึงอะไร

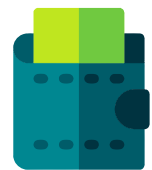
บางบริษัทความยั่งยืนอาจหมายถึง การรับประกันการต่อเนื่อง การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ หรือการให้การจ้างงานต่อเนื่องกับชุมชน ในบางบริษัทอาจหมายถึงการส่งเสริมนวัตกรรม การผลิตที่ยั่งยืน การปรับปรุงเรื่องดุลยภาพทางเพศ (Gender balance) ในองค์กร โดยลองพิจารณาธุรกิจหรือวิถีปฏิบัติของกิจการผ่านมุมมองของ ESG เพื่อค้นพบว่า ESG มีผลกระทบต่อมนุษย์และโลกอย่างไร

02

วัดผลในสิ่งที่ได้ทำไปแล้ว

ระลึกว่า ความยั่งยืนไม่ใช่เพียงเรื่องของสภาพภูมิอากาศ ธุรกิจคงยังมีเรื่องผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมด้วย ขยายนิยามของธุรกิจและมองความยั่งยืนในรูปของ Future-proofing ซึ่งอาจพบว่า กิจการได้ทำมากกว่าที่คิดไว้ การวัดความพึงพอใจของพนักงานผ่านการสำรวจความคิดเห็น การวัดอัตราหมุนเวียนของพนักงาน การรักษาพนักงานหรือการขาดงาน การสนับสนุนพนักงานให้วัดจำนวนชั่วโมงที่พนักงานใช้ไปเพื่อคนอื่นในชุมชน

03

เริ่มทำจากเรื่องเล็ก ๆ

เลือกเป้าหมาย 3 เรื่องที่เราและองค์กรให้ความสนใจหรือมีความสำคัญต่อชุมชนของเรา และเริ่มลงมือทำจากสิ่งเหล่านั้น เช่น (1) การดำเนินการเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ (2) การผลิตและบริโภคอย่างรับผิดชอบ (3) อุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน

04

ทำให้ง่าย

ในขั้นต้นยังไม่จำเป็นต้องผลักดันการนำเทคโนโลยีมาใช้มากเกินไป โดยเมื่อกิจการได้ระบุเป้าหมายแล้ว ให้กิจการอธิบายถึงวิธีที่จะบรรลุเป้าหมายนั้นและแผนที่จะทำให้ก้าวหน้าก็เพียงพอแล้ว

05

เริ่มทันที

สร้างแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยไม่ใช่เพียงการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานอย่างมีคุณค่า แต่ต้องให้แนวทางพร้อมกับขั้นความสำเร็จเพื่อให้เราและทีมสามารถปฏิบัติตามได้

06

ภาวะผู้นำ

ความยั่งยืนไม่สามารถสำเร็จได้โดยขาดภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำถือเป็นกลยุทธ์ลำดับแรก โดยการทำให้ทุกคนในทีมมีส่วนร่วม การหาพนักงานที่สมัครใจและให้การสนับสนุน การขอให้รายงานอย่างสม่ำเสมอและแบ่งปันข้อมูลกันภายในกิจการ เช่น ในการประชุมพนักงานทั้งหมดของกิจการ

¹ Chartered Accountants IRELAND. Sustainability for Small Businesses สืบค้นจาก website เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565

07

สร้างให้เป็นนิสัย

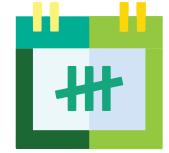
ทำกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ ESG เป็นประจำทุกวัน เช่น การอ่านข่าว/บทความ การตรวจดูฉลากเมื่อซื้ออาหาร หรือการลดการบริโภคเนื้อลง

08

ไม่ต้องเริ่มต้นนับหนึ่งใหม่

ลองดูว่าอะไรคือสิ่งที่องค์กรขนาดเดียวกันในภาคอุตสาหกรรมนั้นกำลังทำ หรือกิจการสามารถนำแนวทางขององค์กรขนาดใหญ่ที่ทำเรื่องนี้ได้ดีมาประยุกต์และปรับให้เหมาะสม หรือกิจการสามารถนำกรอบ (Framework) ที่มีอยู่มาใช้ เพื่อช่วยดำเนินการ เช่น The UN's Sustainable Development Goals Framework ซึ่งให้กรอบกว้าง ๆ เพียงพอที่จะให้ทุกองค์กรสามารถนำไปถือปฏิบัติได้

09

สื่อสาร

กิจการควรอธิบายสิ่งที่ทำอยู่ให้สาธารณชนทราบ เช่น การเขียนข้อความที่หลากหลายและนโยบายที่ทำโดยรวม การเผยแพร่การประกาศการปฏิบัติงานสภาพภูมิอากาศ (Climate-action pledge) การแสดงถึงเป้าหมายบนเว็บไซต์และช่องทางสื่อสังคมของกิจการ อย่าปิดซ่อนข้อมูลมัดที่กิจการมีต่อเรื่องดังกล่าวไว้และพยายามอัปเดตข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นว่าอะไรที่กิจการทำสำเร็จแล้วบ้าง

10

ไม่ต้องตระหนก

กิจการพึงระลึกว่า ESG คือการเดินทาง ซึ่งไม่สามารถทำให้สำเร็จได้ในระยะสั้น

เมื่อ NPAs เห็นความสำคัญของ ESG ควรเริ่มศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ ESG โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการ เพื่อเตรียมกลยุทธ์และการดำเนินงาน ESG ต่อไป

ก่อนจากกัน ผู้เขียนขอแจ้งความคืบหน้าของการประชุม ISSB ในช่วงเดือนกันยายน ถึงเดือนพฤศจิกายน 2565 ที่สำคัญ (ขณะเตรียมบทความ ISSB ยังไม่มีการประชุมในเดือนธันวาคม) คือ ISSB พิจารณายกเลิกการใช้ข้อมูล IFRS S1 และ IFRS S2 เพื่อการประเมินมูลค่ากิจการ ซึ่งเป็นเรื่องที่กิจการที่ต้องนำหลักการ ESG มาปฏิบัติควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

“ผู้เขียนขออาสาสมัครและผู้อ่านด้วยคำอำนวยพร ชินเจียยู่อี่ ชินนี้ฮวดไช้ ในเทศกาลตรุษจีน ขอให้ผู้อ่าน ปลอดภัย สุขภาพแข็งแรง การค้ารุ่งเรือง”

เผยแพร่ ณ วันที่ 4 มกราคม 2566

